
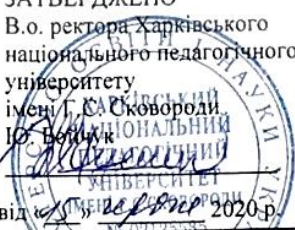

<p>УХВАЛЕНО вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди протокол № 3 від « 12 » червня 2020 року</p>		<p>Система управління якістю ХНПУ імені Г.С. Сковороди</p> <p>ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p> <p>Методика викладання економічних дисциплін</p>	<p>ЗАТВЕРДЖЕНО В.о. ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, Ю. Войчук</p> <p>від « 12 » червня 2020 р.</p>
--	---	---	--

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

(назва навчальної дисципліни)

рівня вищої освіти _____ Першого (бакалаврського)
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності _____ 051 Економіка
(код і назва спеціальності)

освітня програма _____ Економіка, управління та право
(шифр і назва)

Шифр за навчальним планом _____ ЦПП-1.23

Харків – 2020 рік

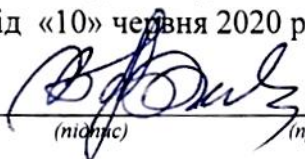
Розробники програми: *В. Сідельнікова* кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри економічної теорії,
фінансів і обліку

Рецензенти: *О. Мельникова* кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри економічної теорії,
фінансів і обліку;

С. Тютюнникова доктор економічних наук,
професор, професор кафедри економічної
теорії та економічних методів управління
ХНУ імені В.Н.Каразіна

Обговорено та рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету
протокол № 10 від «10» червня 2020 року

Голова ради _____

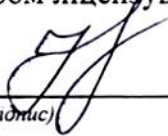
(підпис)

(В.О. Процевський)

(прізвище та ініціали)

Схвалено центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти

Директор _____

(підпис)

(І. Єсьман)

(прізвище та ініціали)

1. Пояснювальна записка

Програма *обов'язкової* навчальної дисципліни *Методика викладання економічних дисциплін* складена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань *05 Соціальні та поведінкові науки* спеціальності *051 Економіка*.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика викладання економічних дисциплін» є формування у студентів сучасної економічної і фінансової культури та мислення, професійних педагогічних умінь з проектування й методичного супроводу процесу викладання предметів економічного спрямування та його реалізації у закладах загальної середньої освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика викладання економічних дисциплін» є: з'ясування закономірностей та структури процесу викладання шкільного курсу економіки та курсів економічного спрямування за вибором; формування умінь використання інноваційних освітніх технологій як засобу активізації навчального процесу та підвищення його ефективності; оволодіння методикою контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів; розвиток творчих здібностей в організації позакласної економічної освіти школярів, проведенні гурткової роботи та ін.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми формуються **програмні компетентності**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері економіки та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність до креативного та критичного мислення.

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

ФК 5. Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ФК 6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних завдань.

ФК 7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології обробки даних для вирішення економічних завдань, здійснення аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

ФК 10. Навички використання сучасних джерел економічної, фінансової, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

ФК 11. Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень.

ФК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

Передумови вивчення дисципліни - Вивчення дисципліни базується на загальних знаннях студентів із курсів «Педагогіка», «Психологія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Міжнародна економіка».

Результати навчання за дисципліною—У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких **програмових результатів навчання**:

ПРН 1. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН 2. Демонструвати стійке розуміння принципів економічної науки, особливостей функціонування економічних систем.

ПРН 4. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 11. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 12. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 13. Вміти працювати як самостійно, так і в команді.

ПРН 15. Розуміти та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН 16. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН 18. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН 20. Набути навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3,5 кредити ЄКТС 105 годин.

2. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Модуль 1. Загальні питання методики викладання економічних дисциплін в школі

Тема 1.1. Методика викладання економічних дисциплін як навчальний курс

Методика викладання в системі економічного навчання. Зміст методики викладання економіки. Зростання сучасної ролі методики викладання. Методика викладання як механізм підвищення якості економічного навчання. Предмет, мета і завдання курсу. Міжпредметні зв'язки дисципліни «Методика викладання економічних дисциплін». Професійне знання та вміння майбутнього вчителя економіки.

Тема 1.2. Шкільний курс економіки та його науково-методичне забезпечення

Нормативно-правова база вивчення економіки у загальноосвітніх навчальних закладах. Навчальний план та його роль в організації освітнього процесу. Місце економічних дисциплін у навчальному плані. Створення навчальних програм з курсу економіки. Огляд навчальних підручників та посібників з шкільних економічних дисциплін. Науково-методичне забезпечення викладання курсів економічних дисциплін. Закономірності та принципи вивчення економіки у школі. Календарно-тематичне планування. Поурочні плани. Технологічні карти.

Модуль 2. Особливості методики викладання економічних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах

Тема 2.1. Методика підготовки та проведення уроків з економіки

Урок як основна форма організації процесу навчання економіки. Підготовка вчителя економіки до уроку та його планування. Основні складові плану уроку. Планування ефективного уроку з основ економіки. Аналіз та самоаналіз уроків.

Тема 2.2. Методика організації самостійної роботи учнів з економіки

Самостійна робота та її роль в процесі опанування економічних знань. Мета, зміст, типи завдань для самостійної роботи під час вивчення економічних дисциплін. Форми та методи самостійної роботи. Науково-методичне забезпечення самостійної роботи. Методи і форми оцінювання самостійної роботи під час вивчення економіки.

Тема 2.3. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів з економіки

Сутність контролю у навчальному процесі. Завдання, функції, види, педагогічні вимоги контролю. Основні методи та форми, що використовуються при оцінюванні навчальних досягнень. Особливості поточного, тематичного, семестрового, річного оцінювання та

державної підсумкової атестації. Критерії і норми оцінювання навчальних досягнень учнів з економіки. Сучасні методи та форми контролю й оцінки досягнень учнів. Тестування як форма навчання, контролю та оцінювання економічних знань.

Тема 2.4. Засоби навчання в економічній освіті

Поняття про засоби навчання, класифікація їх в економічній освіті. Особливості застосування окремих видів засобів навчання в процесі викладання економічних дисциплін. Наочність у викладанні та її значення в навчальному процесі. Форми та види наочності. Підготовка і створення наочних матеріалів. Методичні рекомендації щодо застосування наочних засобів навчання в курсах економічних наук. Технічні засоби навчання. Умови застосування їх у викладанні економічних дисциплін. Використання комп'ютерної техніки в економічній освіті. Підручник в системі засобів навчання. Структура сучасного підручника. Електронні освітні ресурси. Інтернет-ресурси. Розробка матеріалів та занять із використанням Інтернету.

Модуль 3. Активізація викладання економічних дисциплін

Тема 3.1. Інтерактивне навчання на уроках економіки

Необхідність активізації економічного навчання. Активні методи навчання. Основні інтерактивні методи в економічному навчанні. Дискусія. Кейс-метод. Метод проектів. Економічні ігри. Тренінги. Роль вчителя в інтерактивному навчанні. Принципи роботи на інтерактивному занятті. Алгоритм проведення інтерактивного заняття.

Тема 3.2. Економічні ігри та методика їх використання

Навчальні економічні ігри та їх класифікація. Види ігрових методів. Особливості створення та умови проведення економічної гри. Етапи розробки ділової гри. Ефективність ігрових форм економічного навчання.

Тема 3.3. Методика організації позакласної економічної освіти та економічне виховання школярів

Визначення та зміст поняття «позакласна робота», «позашкільна освіта». Основні форми позакласної роботи, їх переваги та недоліки. Організація та методика проведення гурткової роботи, факультативів, додаткових занять, екскурсій та інших видів позакласної роботи школярів. Економічне виховання в шкільному педагогічному процесі. Сутність та цілі економічного виховання школярів. Методи та засоби економічного виховання в школі.

3. Засоби діагностики успішності навчання

Оцінювання рівня сформованості знань, умінь і навичок (компетентностей) у здобувачів здійснюється шляхом проведення поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю.

При поточному контролі у формі усного або письмового опитування, бесіди, тестування, розв'язання ситуаційних завдань (кейсів), захисту проектів, дискусій, ділових ігор оцінюються результати засвоєння навчальної дисципліни, систематичність роботи на семінарських заняттях тощо.

Модульний контроль здійснюється у вигляді письмової модульної контрольної роботи, яка є переліком формалізованих завдань, вирішення яких потребує уміння застосовувати знання програмного матеріалу дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, до якого можуть у різній кількості та співвідношенні включатися: теоретичні питання; тестові завдання; виконання ситуаційних вправ тощо.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

5. Рекомендовані джерела

Базові

1. Аксьонова О.В. Методика викладання економічних дисциплін: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2006. 708 с.
2. Балягіна І.А., Богорад М.А., Ковальчук Г.О. Методика викладання економіки: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2003. 341 с.
3. Грицуленко С.І. Методика викладання економічних дисциплін: навч. посіб. / С.І. Грицуленко, Н.Ю.Потапова-Сінько, К.М.Гарбера. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2012. 224 с.
4. Гушулей Й.М., Вітенко І.М. Загальна методика викладання основ економіки: пробний навчальний посібник. Тернопіль: Астон, 2004. 108 с.
5. Ковальова К.І., Ковальов В.В. Методика викладання економіки в школі: навч. посіб. Київ: Видавництво ліра-К, 2012. 184 с.

Допоміжні

1. Гін А.О. Прийоми педагогічної техніки. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2007. 176с.
2. Бандурка О.М., Тюріна В.О., Федоренко О.І. Основи педагогічної техніки: навч. посібник. Харків: ТИТУЛ, 2006. 176 с.
3. Житник Б.О. Методичний poradник: форми і методи навчання. Харків: Вид. група «Основа», 2005. 128 с.
4. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; за ред. О.М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2004. 256 с.
5. Педагогічна майстерність: підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамощенко та ін.; за ред. І.А. Зязюна. Київ: Вища шк., 1997. 349 с.
6. Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі: навч. посіб. / за ред. М.В.Артюшиної, О.М.Котикової, Г.М.Романової. Київ: КНЕУ, 2007. 528 с.

6.Додаткові ресурси

1. www.zakon.rada.gov.ua – Вся база "Загальне законодавство" Верховної Ради України
2. www.president.gov.ua – офіційний сайт Президента України
3. www.kmu.gov.ua – офіційний сайт Кабінету Міністрів України
4. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державної служби статистики України
5. www.mon.gov.ua – офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
5. www.imzo.gov.ua – офіційний сайт Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»